

בְּשֵׁם ה', אֵל עוֹלָם (בראשית כא, לג).

לֵב טָהוֹר, בְּרָא-לִי אֱלֹהִים; וְרוּחַ נָכוֹן, חִדֵּשׁ בְּקִרְבִּי (תהילים נא, יב).

סֵפֶר עֲשִׂירֵי וְהוּא סֵפֶר טַהָרָה

הַלְכוֹתָיו שְׁמוֹנֶה, וְזֶה הוּא סְדוּרָן: הַלְכוֹת טַמְאָת מֵת, הַלְכוֹת פְּרָה אֲדָמָה, הַלְכוֹת טַמְאָת צֶרַעַת, הַלְכוֹת מְטֵמְאֵי מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב, הַלְכוֹת שְׁאֵר אַבוֹת הַטְּמָאוֹת, הַלְכוֹת טַמְאָת אֲכָלִין, הַלְכוֹת פְּלִים, הַלְכוֹת מְקוּוֹת.

הַלְכוֹת טַמְאָת מֵת. מְצוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא דִּין טַמְאָת מֵת. הַלְכוֹת פְּרָה אֲדָמָה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁתֵּי מְצוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פָּרִטָן: (א) דִּין פְּרָה אֲדָמָה; (ב) דִּין טַמְאָת מִי נִדָּה וְטַהָרְתָּן.

הַלְכוֹת טַמְאָת צֶרַעַת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁמוֹנֶה מְצוֹת שֶׁשׁ מְצוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּי מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְזֶה הוּא פָּרִטָן: (א) לַהוֹרוֹת בְּצֶרַעַת אָדָם כְּדִינָהּ הַכָּתוּב בַּתּוֹרָה; (ב) שְׁלֹא יִקַּץ סִימָנֵי טַמְאָה; (ג) שְׁלֹא יִגְלַח הַנֶּתֶק; (ד) שִׁיחֶיהָ הַמְצָרַע מִפְּרָסֶם בְּקִרְיַעַת בְּגָדָיו וּפְרִיַעַת רֹאשׁוֹ וְעִטָּיהָ עַל שָׁפָם; (ה) טַהַר צֶרַעַת; (ו) שִׁיגְלַח הַמְצָרַע אֶת כָּל שְׁעָרוֹ כְּשִׁיטָהּ; (ז) דִּין צֶרַעַת הַבֶּגֶד; (ח) דִּין צֶרַעַת הַבֵּית.

הַלְכוֹת מְטֵמְאֵי מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן אַרְבַּע מְצוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פָּרִטָן: (א) דִּין טַמְאָת נִדָּה; (ב) דִּין טַמְאָת יוֹלָדֶת; (ג) דִּין טַמְאָת זָבָה; (ד) דִּין טַמְאָת זָב.

הַלְכוֹת שְׁאֵר אַבוֹת הַטְּמָאוֹת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁלוֹשׁ מְצוֹת עֲשֵׂה; וְזֶה הוּא פָּרִטָן: (א) דִּין טַמְאָת נִבְלָה; (ב) דִּין טַמְאָת שֶׁרֶץ; (ג) דִּין טַמְאָת שִׁכְבַת זָרַע. וְעִבּוּדָה זָרָה מְטֵמְאָה כְּשֶׁרֶץ, וְטַמְאָתָהּ מִדְּבָרֵי סוּפְרִים.

הַלְכוֹת טַמְאָת אֲכָלִין. מְצוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא דִּין טַמְאָת מִשְׁקִין וְאֲכָלִין וְהַכְשָׁרָן.

הַלְכוֹת פְּלִים. עֲנִין אֵלֹו הַהֲלָכוֹת לִידַע פְּלִים שֶׁמִּקְבָּלִין טַמְאָה מִכָּל אֵלֹו הַטְּמָאוֹת, וְכֻלָּם שְׁאִינָן מְטֵמְאִין, וְכִיצַד מְטֵמְאִין הַפְּלִים וּמְטֵמְאִין.

הַלְכוֹת מְקוּוֹת. מְצוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא שִׁיטָּבֵל כָּל טַמָּא בְּמִי מְקֻנָּה וְאַחֵר כֶּךָ יִטְהַר.

נִמְצְאוּ כָּל הַמְצוֹת הַנִּכְלָלוֹת בַּסֵּפֶר זֶה, עֲשָׂרִים מִהֶן שְׁמוֹנֶה עֲשָׂרָה מְצוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁתֵּי מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

הַלְכוֹת טַמְאָת מֵת

מְצוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא דִּין טַמְאָת מֵת. וּבִאֹר מְצוּהָ זֹו בַּפָּרָקִים אֵלֹו.

הַלְבוֹת טַמְאָת מֵת פָּרָק א

א. הַמֵּת מְטַמָּא בַּמַּגֵּעַ וּבַמִּשָּׁא וּבָאֵהֶל, טַמְאָת שְׁבַעָה; וְטַמְאָת מַגֵּעַ וְאֵהֶל, מְפַרְשִׁין בַּתּוֹרָה שְׁנֵאמֹר "הִנֵּגַע בָּמֶת, לְכָל-נֶפֶשׁ אָדָם וְטַמָּא, שְׁבַעַת יָמִים" (במדבר יט,יא), וְנֵאמֹר "כָּל-הַבָּא אֶל-הָאֵהֶל וְכָל-אֲשֶׁר בָּאֵהֶל, יְטַמָּא שְׁבַעַת יָמִים" (במדבר יט,יד).

ב. טַמְאָת מִשָּׂא, מִפִּי הַשְּׁמוּעָה; וְקָל וְחֹמֶר הַדְּבָרִים: אִם נִבְלָה שֶׁהִיא טַמְאָת עָרֵב וְאִינָה מְטַמָּאָה בָּאֵהֶל מְטַמָּאָה בַּמִּשָּׁא, שְׁנֵאמֹר "וְהַנִּשָּׂא, אֶת-נִבְלָתָם" (ויקרא יא,כח) הַמֵּת, לֹא כָּל שָׂכָן; וְיֵמָּה נִבְלָה שֶׁמַּגֵּעָה טַמְאָת עָרֵב, מִשָּׂאָה טַמְאָת עָרֵב אֵף הַמֵּת שֶׁמַּגֵּעוּ טַמְאָת שְׁבַעָה, מִשָּׂאוֹ טַמְאָת שְׁבַעָה.

ג. אֵין טַמְאָת מִשָּׂא בָּמֶת מִדְּבָרֵי סוּפְרִים, אֲלֹא דִין תּוֹרָה. וְיִרְאֶה לִּי שְׂזָה שֶׁשֶּׁתֵּק מִמֶּנָּה הַכְּתוּב, כְּדֶרֶךְ שֶׁשֶּׁתֵּק מֵאֲסוּר הַבֵּת לְפִי שְׂאֲסֹר בִּפְרוּשׁ אֶפְלוֹ בֵּת הַבֵּת, וְשֶׁתֵּק מֵאֲסוּר אֲכִילַת בֶּשֶׂר בַּחֲלָב, לְפִי שְׂאֲסֹר בִּפְרוּשׁ אֶפְלוֹ בִּשְׁוֹלוֹ כֶּךָ שֶׁתֵּק מְטַמָּאָת מִשָּׂא בָּמֶת, לְפִי שֶׁטַמָּא בִּפְרוּשׁ אֶפְלוֹ אֵהֶלוֹ.

ד. טַמְאָת מַגֵּעַ הָאֲמוּרָה בְּכָל מְקוֹם, בֵּין בָּמֶת בֵּין בִּשְׂאֹר הַמְטַמָּאִים הוּא שִׁינֵּעַ הָאָדָם בְּבִשְׂרוֹ בַּטַּמְאָה: בֵּין בִּידוֹ, בֵּין בְּרַגְלּוֹ, אוֹ בִּשְׂאֹר גּוּפוֹ, אֶפְלוֹ בְּלִשְׁוֹנוֹ הֲרִי זֶה נְטֵמָא. וְכֵן יִרְאֶה לִּי שֶׁאִם נִגַּע בְּצַפְרָנוֹ, אוֹ בְּשֵׁנוֹ נְטֵמָא: כִּיּוֹן שֶׁהֵם מַחְבְּרִים לַגּוֹף, הֲרִי הֵם כַּגּוֹף.

ה. אֲבָל אִם תַּחֲב אָדָם טַמְאָה בְּכוֹשׁ, וְהַכְּנִיסָה לְתוֹךְ גֵּרוֹנוֹ שְׁלִטְהוֹר, וְלֹא נִגַּעָה בְּלִשְׁוֹנוֹ, אוֹ שֶׁהַכְּנִיסָה לְתוֹךְ מְעֵי הָאִשָּׁה מְלִמְטָה, וְלֹא נִגַּעָה בְּבִשְׂרָהּ לֹא נְטֵמָא הַבּוֹלֵעַ מִשּׁוּם נוֹיֵעַ: שֶׁהֲרִי לֹא נִגַּע שֶׁנִּגְיַעַת פָּנִים, אִינָה נִגְיַעָה.

ו. קָרוֹם שֶׁעַל הַמֶּכֶּה, הֲרִי הוּא כְּעוֹר הַבֶּשֶׂר לְעִנְיַן מַגֵּעַ טַמְאוֹת. וְכִישׁוֹת שֶׁלֶקְטָן, אִינָה כְּעוֹר הַבֶּשֶׂר. פִּיֻּצָּד: מִי שֶׁנִּגְעָה טַמְאָה בְּקָרוֹם מִכְתּוֹ נְטֵמָא, כְּאֵלוֹ נִגַּעָה בְּעוֹרוֹ; נִגַּעָה בִּשְׂעַר הַדֶּק שֶׁעַל בֶּשֶׂר הַקֶּטָן, לֹא נְטֵמָא.

ז. וְכֵן אָדָם טַמָּא שֶׁהִיתָה בּוֹ מֶכֶה, וְנִגַּע הִטְהוֹר בְּקָרוֹם מִכְתּוֹ הַטַּמָּא נְטֵמָא; הִיָּה הַקֶּטָן טַמָּא, וְנִגַּע הִטְהוֹר בְּכִישׁוֹת שָׁלוֹ לֹא נְטֵמָא: בֵּין בַּטַּמְאָת מֵת, בֵּין בִּשְׂאֹר הַטַּמְאָת. וְכֵן לְכָלוּכִי צוּאָה וְטִיט, וְכִיּוּצָא בֵּהֶן מִן הַדְּבָרִים שֶׁחוֹצְצִין עַל הַגּוֹף אֵינֶן כְּעוֹר הַבֶּשֶׂר, לֹא לְטַמָּא וְלֹא לְהַטַּמָּא.

ח. כָּשֶׁם שֶׁהָאָדָם מְטַמָּא בְּנִגְיַעְתּוֹ בַּטַּמְאָה, כֶּךָ הַכִּלִּים כָּלָם מְטַמָּאִים בְּנִגְיַעַת הַטַּמְאָה בֵּהֶן: חוּץ מִכְּלֵי חָרֶס שְׁאִינוֹ מְטַמָּא אֲלֹא מֵאוּרֵי בִלְבָד, כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בַּהֲלָכוֹת כָּלִים. וְזֶה כָּלָל גְּדוֹל בַּטַּמְאוֹת כָּל הַמְטַמָּא אָדָם בַּמַּגֵּעַ, מְטַמָּא כָּלִים; וְכָל שְׁאִינוֹ מְטַמָּא אָדָם בַּמַּגֵּעַ, אֵינוֹ מְטַמָּא כָּלִים.

ט. טַמְאָת מִשָּׂא הָאֲמוּרָה בְּכָל מְקוֹם, בֵּין בָּמֶת בֵּין בִּשְׂאֹר הַמְטַמָּאִים בַּמִּשָּׂא הוּא שִׁישָׂא הָאָדָם אֶת הַטַּמְאָה, אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִגַּע בָּהּ: אֶפְלוֹ הִיָּה בֵּינוֹ לְבִינָהּ אֲבָן הוּאִיל וְנִשְׂאָה, נְטֵמָא. וְאַחַד הַנוֹשָׂא עַל רֹאשׁוֹ, אוֹ בִּידוֹ, אוֹ עַל שְׂאֹר גּוּפוֹ, וְאַחַד הַנוֹשָׂא הוּא בַּעֲצָמוֹ, אוֹ שֶׁנִּשְׂאָה אַחֵר וְהַנִּיחָה לְמַעֲלָה מִזֶּה הוּאִיל וְנִשְׂאָת עָלָיו מִכָּל מְקוֹם, נְטֵמָא. וְאֶפְלוֹ הִיָּתָה הַטַּמְאָה תְּלוּיָהּ בַּחוּט, אוֹ בַּשְּׁעָרָה, וְתִלָּה הַחוּט בִּידוֹ, וְהַגְּבִיָּה הַטַּמְאָה כָּל שֶׁהוּא הֲרִי זֶה נוֹשָׂא, וְנְטֵמָא.

י. מסיט, בכלל נושא הוא; וכל דבר שמטמא במשא, מטמא בהסט. פיצד: קורה שהיא מנחת על הכותל, ועל צדה מת או נבלה וכיוצא בהן, ובא הטהור לקצה הקורה השני, והנידו כיון שהניד את הטמאה שבקצה השני, נטמא משום נושא; ואין צריך לומר אם משך את הקצה השני כנגד הארץ, עד שהגביה הטמאה או שגרר הטמאה על הארץ שזה נושא ודאי. וזו וכל כיוצא בה, היא טמאת הסט האמורה בכל מקום.

יא. הנושא בתוך בית הסתרים, נטמא שאף על פי שאין הנגיעה שם נגיעה, הנושא שם נושא הוא: אלא אם כן נבלעה הטמאה בתוך מעיו שמאחר שהגיעה לתוך בטנו, אינו לא נוגע ולא נושא; ואם טבל טהר, ואף על פי שהטמאה בתוך מעיו.

יב. אין מטמא במשא אלא האדם בלבד, לא הכלים. פיצד: הרי שהיה מנח על ידו עשרה כלים, זה על גבי זה, והנבלה וכיוצא בה בכלי העליון האדם טמא משום נושא נבלה, והכלים שעל ידו כלן טהורים, חוץ מכלי העליון, שננגעה בו הטמאה. וכן כל כיוצא בזה.

יג. טמאת אהל אינה בשאר טמאות, אלא במת בלבד: ובין שהאהיל האדם או הכלי, אפלו מחט שהאהילה על המת, או שהאהיל המת על האדם או על הכלי, או שהיה המת עם האדם או עם הכלים תחת אהל אחד הרי אלו טמאים. וטמאת אהל האמורה בכל מקום הוא שתטמא אותה טמאה את האדם או את הכלים, באחד משלושה דרכים אלו.

יד. אחד הבא בלו לאהל המת, או הבא מקצתו הרי זה נטמא באהל: אפלו הכניס ידו, או ראשי אצבעותיו, או חטמו לאהל המת הרי זה נטמא בלו. נגע במשקוף, וצרף ידו עם המשקוף נטמא, וכאלו בא מקצתו. נגע באסקפה מטפח ולמטן קרוב לארץ, טהור; ומטפח ולמעלן, טמא. ויראה לי שדבר זה, מדבריהם.

טו. אחד המת מישראל, או מן הגויים מטמא במגע, ובמשא. ואין הגוי מטמא, באהל: ודבר זה, קבלה הוא; והרי הוא אומר במלחמת מדין "כל נגע בחלל" (במדבר לא, יט), ולא הזכיר שם אהל.

טז. וכן הגוי, אינו נעשה טמא מת; אלא גוי שנגע במת, או נשא, או האהיל עליו הרי הוא כמי שלא נגע: למח זה דומה, לבהמה שננגעה במת או האהילה על המת. ולא בטמאת מת בלבד, אלא בכל הטמאות כלן אין הגויים ולא הבהמה מטמאין בהן. ומדברי סופרים, שיהיו הגויים כזבין לכל דבריהן. ואין לך בכל מיני נפש חיה מה שמטמא והוא חי, או מטמא והוא חי חוץ מן האדם בלבד: והוא, שיהיה ישראלי.

יז. אחד גדול ואחד קטן מטמאין בכל הטמאות, אפלו בטמאת המת: שנאמר בה "ואיש אשר-יטמא" (במדבר יט, כ) אחד האיש, ואחד הקטן; שהרי הוא אומר שם "ועל-כל-הנפשות אשר-היו-שם" (ראה במדבר יט, יח). אפלו קטן בן יומו שנגע, או נשא, או האהיל המת עליו נטמא, והרי הוא טמא מת: והוא, שנלד לתשעה; אבל בן שמונה הרי הוא כאבן, ואינו מקבל טמאה.

יח. המת אינו מטמא, עד שתצא נפשו; אפלו מגיד, או

גוֹסֶס, אֶפְלוּ נִשְׁחָטוּ בּוֹ שְׁנֵי הַסִּימָנִים אֵינּוּ מְטֵמָא, עַד שֶׁתֵּצֵא
נֶפֶשׁ: שֶׁנֶּאמַר "בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר-יָמוּת" (במדבר יט, יג). נִשְׁבְּרָה
מִפְּרָקָתוֹ וְרַב בָּשָׂר עֲמָה, אוֹ שֶׁנִּקְרַע כְּדָג מִגִּבּוֹ, אוֹ שֶׁהִתְז רֹאשׁוֹ,
אוֹ שֶׁנִּחְתַּךְ לְשְׁנֵי חֻלְקִים בְּבִטְנוֹ הִרִי זֶה מְטֵמָא, אֵף עַל פִּי שְׁעָדִין
הוא מְרַפֵּר בְּאַחַד מֵאַבְרָיו.